

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри



проф. Г.О. Бірта

« 03 » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти

навчальної дисципліни	"Експертиза в митній справі та міжнародній торгівлі"
освітня програма	Товарознавство та експертиза в митній справі
спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
галузь знань	07 Управління та адміністрування
ступінь вищої освіти	Магістр

Робоча програма навчальної дисципліни «Експертиза в митній справі та міжнародній торгівлі» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

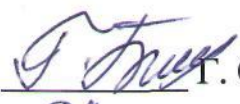
Протокол від «03» вересня 2021 року № 1

Полтава 2021 р.

Укладач: доцент, к.т.н. Губа Л. М.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Товарознавство та експертиза в митній справі»
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
ступеня магістр


" 02 " 09 Г. О. Бірта 2021 р.

РОЗДІЛ 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Експертиза в митній справі та міжнародній торгівлі»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> митна справа, експертний консалтинг <i>Постреквізити:</i> -	
Мова викладання	Українська	
Статус дисципліни: обов'язкова		
Курс/семестр вивчення		1/2
Кількість кредитів ЄКТС/кількість модулів		4/2
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: - 120		
- лекції: 16 год.		
- практичні заняття: 32 год.		
- самостійна робота: 72 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК		
Заочна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: - 120		
- лекції: 8 год.		
- практичні заняття: 6 год.		
- самостійна робота: 106 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК		

РОЗДІЛ 2. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДАНА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА, ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчальної дисципліни: формування системи знань щодо основних понять експертизи в системі митного контролю, експертних установ, прав та обов'язків експертів в митній справі, видів митних експертиз, технічних засобів та методів досліджень, що застосовуються під час здійснення митної експертизи, технології проведення митної експертизи та особливостей її проведення для окремих груп товарів.

Таблиця 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР01. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.	ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ПР02. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.	ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ПР07. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в	СК4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.</p> <p>ПР11. Вміти професійно, в повному обсязі на основі глибоких знань застосовувати сучасні методи експертизи товарів та послуг, в т.ч. у міжнародній торгівлі.</p> <p>ПР12. Вміти глибоко аналізувати проблеми та розв'язувати складні завдання у галузі митної справи</p>	<p>управлінських рішень у професійній діяльності.</p> <p>СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності</p>

РОЗДІЛ 3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Основні поняття експертизи в митній справі та міжнародній торгівлі

Тема 1. Експертиза в системі митного контролю

Експертиза як складова технологічної схеми здійснення митного контролю. Поняття і мета митної експертизи. Об'єкти, суб'єкти, предмет і завдання. Класифікація товарів в міжнародній торгівлі і митних цілях. Відмінні ознаки митної експертизи від інших видів експертиз. Законодавчо-нормативна база, що використовується під час здійснення митної експертизи.

Залучення експертів для участі у здійсненні митного контролю (ст. 327 МКУ). Процедура митної експертизи та висновок експерта (ст. 357, 515 МКУ), порядок призначення експертизи посадовою особою органу доходів і зборів ДФС України (ст. 516 МКУ). Висновок експерта як доказ у справах про порушення митних правил (ст. 495, 515 МКУ).

Замовники митних експертиз, мета та порядок звернень до експертних установ в митних цілях. Підстави для оформлення запитів до територіальних експертних підрозділів.

Тема 2. Експертні установи в митній системі України і за кордоном. Структура та функції митних лабораторій

Роль експертних підрозділів в митній системі. Статус спеціалізованих митних органів у митній системі України. Департамент податкових та митних експертиз: структура та функції. СЛЕД: основні завдання, права і статус. Перелік видів експертиз і досліджень товарів та предметів. Основні напрями діяльності. Служби з експертного забезпечення органів доходів і зборів як експертні структурні підрозділи митниць.

Митні експертні установи зарубіжних країн. Особливості структури, функціонування, завдань митних експертних закладів США, країн ЄС, країн СНД,

Японії, інших країн Сходу.

Тема 3. Експерт в митній справі, його права та обов'язки

Експерт в митній справі, його права, обов'язки, відповідальність, статус. Правовий статус та вимоги до експертів в митній справі, їх компетентність (ст. 502 МКУ), існуючі обмеження. Нормативно-правова база щодо визначення функції експерта в митній справі.

Тема 4. Види митних експертиз

Питання, що ставляться перед експертом. Застосування митної експертизи на різних етапах митних процедур. Класифікація та види митної експертизи. Мета проведення товарознавчої експертизи в митних цілях. Поняття технологічної експертизи, що здійснюють митні лабораторії: мета і завдання. Поняття гемологічної експертизи, основні етапи її проведення в митних цілях. Поняття ідентифікаційної експертизи, що здійснюють митні лабораторії: мета і завдання. Класифікаційна експертиза, мета і завдання, прийняття класифікаційних рішень органами доходів і зборів (ст. 68, 69 МКУ). Мета і завдання матеріалознавчої експертизи. Мистецтвознавча експертиза, особливості проведення за напрямками. Вартісна, сертифікаційна експертиза: мета, об'єкти. Експертиза щодо визначення країни походження товару, мета, її значення. Мета, порядок та критерії визначення країни походження товару, їх вплив на застосування ставок мита (ст. 36 МКУ). Товари, повністю вироблені у країні (ст. 38 МКУ). Критерії достатньої переробки товару (ст. 40 МКУ). Додаткові положення щодо визначення критерію достатньої переробки товару.

Порядок підтвердження країни походження товару (ст. 43, 44 МКУ), види сертифікатів про походження товару, верифікація сертифікатів (ст. 45, 47 МКУ).

Перелік типових питань, що вирішуються під час здійснення митної експертизи. Документальна експертиза, як складова митного контролю.

Тема 5. Характеристика технічних засобів і методів досліджень, що застосовуються під час здійснення митної експертизи

Характеристика методів досліджень, що застосовуються під час здійснення митної експертизи. Традиційні методи: переваги та недоліки у застосуванні. Сучасні методи: їх характеристика, переваги та недоліки у застосуванні. Дослідницькій інструментарій в митній практиці. Технічні засоби при здійсненні митної експертизи.

Модуль 2. Особливості проведення митної експертизи окремих груп товарів

Тема 6. Технологія проведення митної експертизи

Підстави для призначення митної експертизи. Вивчення порядку призначення митної експертизи. Порядок відбору проб і зразків як складова процедури митного контролю. Вимоги до процедури відбору проб і зразків (ст. 356 МКУ). Характеристика та види пробовідбірників. Операції із взятими пробами (зразками) товарів (ст. 357 МКУ), порядок складання запиту та акту відбору проб для

проведення митної експертизи. Особливості, порядок та методи відбору проб різних груп товарів для експертних досліджень в митних цілях. Документи, що оформляються під час відбору, зберігання і подальшого розпорядження зразками. Типова схема митної експертизи в органах доходів і зборів. Характеристика основних етапів митної експертизи. Оформлення результатів проведення експертизи в митних цілях.

Технологічна схема взаємодії спеціалізованих митних органів з експертного забезпечення з іншими підрозділами підпорядкованих митниць.

Тема 7. Особливості проведення митної експертизи окремих груп непродовольчих товарів

Пріоритетні групи непродовольчих товарів, що найчастіше стають об'єктами митної експертизи. Особливості здійснення митної експертизи паперу. Вибір номенклатури показників якості паперу та картону для митної експертизи.

Особливості проведення експертизи автотранспортних засобів під час митного контролю та оформлення.

Експертиза в митних цілях силікатних виробів. Митна експертиза текстильних товарів. Перевірка у митній лабораторії технічних характеристик товару, що впливають на код УКТЗЕД і ставки мита.

Тема 8. Особливості проведення митної експертизи окремих груп продовольчих товарів

Продукти харчування та сировина як об'єкти митної експертизи. Підстави, мета та особливості проведення експертизи спирту етилового в митних цілях.

Митна експертиза тютюну і тютюнових виробів: підстави призначення, мета, порядок та технологія проведення.

Тема 9. Експертиза у міжнародній торгівлі біржовими товарами

Характеристика об'єктів біржової торгівлі. Класифікація біржових товарів та їх характеристика. Товарознавчі експертизи, що здійснюють біржі з метою зниження ризику невиконання біржових угод щодо якості товарів. Експертиза біржових товарів – перевірка або визначення якості товарів, що реалізуються на біржових торгах. Ефективність систем забезпечення якості продукції на підприємствах-виробниках. Договір на проведення експертизи.

Тема 10. Сюрвеєрська експертиза

Поняття, мета та завдання експертизи, що здійснюється сюрвеєрами у міжнародній торгівлі. Методи та методики, які застосовують сюрвеєри. Документальне оформлення результатів експертизи. Особливості сюрвеєрської експертизи вантажів на водному транспорті (драфт-сюрвей). Правовий статус особи, яка здійснює кваліфікований огляд та оцінку застрахованих морських суден чи тих, що підлягають страхуванню, і має право давати офіційний висновок щодо стану вантажу, мореплавних якостей судна, обсягу і розміру пошкоджень та збитків при аваріях тощо.

РОЗДІЛ 4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 3 Тематичний план навчальної дисципліни «Експертиза в митній справі та міжнародній торгівлі»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
Модуль 1. Основні поняття експертизи в митній справі та міжнародній торгівлі			
Тема 1. Експертиза в системі митного контролю			
Лекція 1. Експертиза в системі митного контролю 1. Поняття експертної діяльності в митній системі України. 2. Визначення, об'єкти, предмет, суб'єкти та задачі митної експертизи. 3. Правове регулювання митної експертної діяльності в Україні.	2/2 Практичне заняття 1. Вивчення нормативно-законодавчої бази митної експертної діяльності в Україні	4/2 Підготувати доповідь на тему: «Мета, завдання, відмінні особливості митної експертизи. Умови та порядок звернень до експертних митних установ»	7/10 1, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13
Тема 2. Експертні установи в митній системі України і за кордоном. Структура та функції			
Лекція 2 Експертні установи в митній системі України і за кордоном. Структура та функції митних лабораторій 1. Роль експертних установ в митній системі України: основні функції та завдання 2. Територіальні підрозділи експертних установ: структура та функції 3. Світовий досвід експертної діяльності.	2/2 Практичне заняття 2. Вивчення структури та функцій експертних митних установ.	4/2 Підготувати доповідь на тему: «Митні експертні заклади зарубіжних країн»	7/10 1, 2, 3, 6, 9
Тема 3. Експерт в митній справі, його права та обов'язки			

<p>Лекція 3 Експерт в митній справі, його права та обов'язки</p> <p>1. Особа експерта в митній справі України. Вимоги до компетенції та інформованості</p> <p>2. Права та обов'язки експерта в митній справі</p> <p>3. Правовий статус експерта в митній справі</p>	2/2	Практичне заняття 3. Вивчення прав та обов'язків експерта у митній справі	4/2	«Нормативно-правова база щодо визначення функції експерта в митній справі»	7/10	1, 2, 3, 6, 9
Тема 4. Види митних експертиз						
<p>Лекція 4. Види митних експертиз</p> <p>1. Класифікація митних експертиз</p> <p>2. Види та характеристика митних експертиз</p>	2/2	Практичне заняття 4. Вивчення видів експертиз, що проводяться митними лабораторіями та переліку питань, що ставляться експерту при їх проведенні	4/-	Підготувати доповіді на тему: - «Перелік типових питань, що вирішуються під час здійснення митної експертизи». - «Документальна експертиза, як складова митного контролю»	7/10	1, 2, 3, 6
Тема 5. Характеристика технічних засобів і методів досліджень, що застосовуються під час здійснення митної експертизи						
<p>Лекція 5. Характеристика технічних засобів і методів досліджень, що застосовуються під час здійснення митної експертизи</p> <p>1. Класифікація методів, що застосовуються в митній експертній практиці</p> <p>2. Характеристика технічних засобів і методів</p>	2/-	Практичне заняття 5. Вивчення методів досліджень, що застосовуються митними лабораторіями під час здійснення митних експертиз для певних груп товарів	4/-	Підготувати доповідь «Дослідницький інструментарій в митній практиці»	7/10	1, 2, 3, 4, 6, 14

Модуль 2. Особливості проведення митної експертизи окремих груп товарів				
Тема 6. Технологія проведення митної експертизи				
Лекція 6. Технологія проведення митної експертизи 1. Умови звернення до служб з експертного забезпечення митних органів 2. Порядок відбору проб (зразків) для проведення досліджень 3. Основні етапи митної експертизи	2/-	Практичне заняття 6. Порядок призначення експертизи в митних цілях та його документальне оформлення	4/-	Підготувати доповідь «Перевірка у митній лабораторії технічних характеристик товару, що впливають на код УКТЗЕД і ставки мита».
			7/10	1, 2, 3, 6
Тема 7 Особливості проведення митної експертизи окремих груп непродовольчих товарів				
Лекція 7. Особливості проведення митної експертизи окремих груп непродовольчих товарів 1. Вибір методів під час митної експертизи автотранспортного засобу 2. Особливості документальної експертизи під час здійснення митного контролю та митного оформлення автотранспортних засобів.	2/-	Практичне заняття 7. Вивчення порядку і технік проведення митного оформлення окремих груп непродовольчих товарів	2/-	Підготувати доповідь «Митна експертиза непродовольчих товарів: підстави призначення, мета, порядок та технологія проведення». Група товарів узгоджується з викладачем.
			7/10	1, 2, 3, 6, 11, 15, 16
Тема 8 Особливості проведення митної експертизи окремих груп продовольчих товарів				
Лекція 8. Особливості проведення митної експертизи окремих груп продовольчих товарів 1. Особливості митної	2/-	Практичне заняття 8. Вивчення порядку і технік проведення митного оформлення окремих груп непродовольчих товарів	2/-	Підготувати доповідь «Митна експертиза продовольчих товарів: підстави призначення, мета, порядок та
			7/10	1, 2, 3, 6, 7, 8, 11, 16

експертизи на прикладі спиртовмісних виробів 2. Митна експертиза тютюну і тютюнових виробів.				технологія проведення». Група товарів узгоджується з викладачем.		
Тема 9 Експертиза у міжнародній торгівлі біржовими товарами						
Лекція 9. Експертиза у міжнародній торгівлі біржовими товарами 1. Характеристика об'єктів біржової торгівлі. 2. Визначення якості товарів, що реалізуються на біржових торгах.	-/-	Практичне заняття 9. Вивчення порядку і технік проведення митного оформлення окремих груп біржових товарів	2/-	Підготувати доповідь «Експертиза біржових товарів – визначення якості товарів, що реалізуються на біржових торгах». Група товарів узгоджується з викладачем.	8/14	1, 2, 3, 6
Тема 10 Сюрвеєрська експертиза						
Лекція 10. Сюрвеєрська експертиза 1. Поняття експертизи, що здійснюється сюрвеєрами у міжнародній торгівлі. 2. Методи та методики, які застосовують сюрвеєри. 3. Документальне оформлення результатів експертизи. 4. Особливості сюрвеєрської експертизи вантажів на водному транспорті.	-/-	Практичне заняття 10. Вивчення порядку проведення сюрвеєрської експертизи	2/-	Підготувати доповідь «Особливості сюрвеєрської експертизи вантажів на водному транспорті (драфт-сюрвей)».	8/12	1, 2, 3, 6, 16
Разом	16/8		32/6		72/106	

РОЗДІЛ 5. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (4 бали); захист домашнього завдання (4 бали); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (4 бали); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (8 балів); поточна модульна робота (21 бал)	50
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять (4 бали); захист домашнього завдання (4 бали); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (4 бали); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (8 балів); поточна модульна робота (21 бал)	50
Разом	100

Таблиця 6 - Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РОЗДІЛ 6. ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Експертиза та митне оформлення товарів : навч. посіб. Для студ. закл. вищ. освіти / А.А. Мазаракі, Н.В. Мережко, Н.В. Калуга, Т.М. Коломієць, Т.А. Караваєв, В.В. Осієвська, С.В. Галько ; за ред. А.А. Мазаракі. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 368 с.
2. Митний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

3. Козьмич, Д. І. Експертиза в митній справі та міжнародній торгівлі [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Д. І. Козьмич, А. С. Ткаченко. – Полтава : ПУЕТ, 2012 .
4. Чурсіна, Л. А. Товарознавство та експертиза в митній справі [Текст] : навч. посібник / Л. А. Чурсіна, О. М. Вербицький, Є. О. Калінський. – Херсон : Олді-плюс ; Київ : Ліра-К, 2013. – 202 с.

Додаткові

5. Батутіна, А. П. Експертиза товарів [Текст] : практикум : навч. посібник / А. П. Батутіна, І. В. Ємченко, А. О. Троякова. – 2-ге вид., стер. – Львів : Магнолія-2006, 2017. – 396 с.
6. Дубініна, А. А. Митна справа : Підручник / А. А. Дубініна, С. В. Сорокіна, О.І. Зельніченко. – Київ : Центр учб. л-ри, 2010. – 320 с.
7. Ємченко, І. В. Методи і технічні засоби митного контролю : Підручник / І. В. Ємченко, А.П. Закусілов. – Київ : Центр навч. л-ри, 2007. – 432 с.
8. Івашків, І. М. Експорт вітчизняної сільськогосподарської продукції й дилема вибору: інтеграція у ЄС чи в Митний Союз [Електронний ресурс] / І. М. Івашків // Інноваційна економіка. – 2015. – № 2. – С. 196–200 .
9. Лазарчук, К. Р. Порядок переміщення через митний кордон України продуктів морського та річкового промислу [Текст] / К. Р. Лазарчук // Митна справа. – 2014. – № 2. – С. 33–39.
10. Лазарчук, К. Р. Умови переміщення продуктів морського та річкового промислу через митний кордон України [Текст] / К. Р. Лазарчук // Митна справа. – 2015. – № 2. – С. 67–75
11. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. N 959-ХІІ / Україна. Верховна Рада // Закони України. Т.1. – Х. : Ін-т законодавства ВР України, 1996. – С.333-367.
12. Про Митний тариф України [Текст] : Закон від 19 верес. 2013 р. / Україна. Верховна Рада // Офіційний вісник України. – 2013. – № 84, ч. 1. – С. 7-835.
13. Рижикова, О. Експорт та імпорт товарів: як суб'єкту ЗЕД стати на митний облік [Текст] / О. Рижикова // Все про бухгалтерський облік. – 2015. – 28 верес. (№ 89).
14. Стороженко, С. А. Причини незаконного переміщення товарів через митний кордон України [Текст] / С. А. Стороженко // Економіка. Фінанси. Право. – 2019. – № 2. – С. 37–40 .
15. Технічні засоби митного контролю [Текст] : підручник / І.І. Кельман, Є. К. Вільковський, І. В. Ємченко, [та ін.]. – Львів : Тріада плюс ; Київ : Алерта, 2007. – 392 с.
16. Федотов, О. Ефективність та напрями вдосконалення правового регулювання переміщення через митний кордон України автомобільних транспортних засобів [Текст] / О. Федотов // Право України. – 2018. – № 11. – С. 169–188.

РОЗДІЛ 7. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Супровід лекцій за курсом з використанням Microsoft PowerPoint Presentation.

2. Губа Л. М. Експертиза в митній справі та міжнародній торгівлі [Електронний ресурс] : Головний центр дистанційного навчання Полтавський університет економіки і торгівлі. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2578>